

**TOESPRAAK TER GELEGENHEID VAN DE OPENING VAN HET
ZITTINGSJAAR 2025 VAN HET HOF VAN JUSTITIE IN HET
GERECHTSGEBOUW AAN HET ONAFHANKELIJKHEIDSPLEIN NO 4 TE
PARAMARIBO, OP VRIJDAG 4 OKTOBER 2024 OM 10.00 UUR DES
VOORMIDDAGS.**

TOESPRAAK

Ik begin mijn openingsrede met een dankwoord allereerst aan de Opperrechter, die te allen tijde alle touwtjes in handen heeft, maar ook aan u allen voor Uw inzet, samenwerking en ondersteuning het afgelopen zittingsjaar om de rechtspraak in Suriname - ondanks de uitdagende financieel-economische omstandigheden - gaande te houden. Ik begrijp dat er op dit ogenblik goede vooruitzichten zijn en het Hof kijkt ook reikhalzend uit naar de verademing.

De rechtspraak heeft een zittingsjaar achter de rug in goed en constructief overleg met alle actoren die een bijdrage leveren aan de instandhouding en uitbouw van de rechtsstaat.

Het herstelprogramma waarin de rechtspraak ook is meegenomen, was – hoe pijnlijk de operatie ook was - nodig om te heroriënteren op de richting en om opnieuw te prioriteren op de missie-onderdelen van de rechtspraak.

De richting die het afgelopen zittingsjaar door het Hof is uitgezet, richtte zich voornamelijk op de corebusiness van de rechtspraak; op de modernisering en om meer oog te hebben voor maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften, maar ook om op enkele onderdelen meer efficiëntie aan de dag te leggen ten behoeve van de rechtzoekende en ter verruiming van de rechtsbescherming naar de burger toe.

Halverwege het zittingsjaar is met het door het Hof georganiseerde congres ter gelegenheid van het 155-jarig bestaan van de rechtspraak, meer inzicht verkregen over knelpunten die ook het vertrouwen in de rechtspraak raken.

Deze knelpunten hebben te maken met:

- 1 de tijdigheid van rechtszaken en snelle beschikbaarstelling van de beslissingen.
- 2 de communicatie tussen de rechter of de rechterlijke organisatie met de justitiabele/advocaat in een rechtszaak, maar ook naar de samenleving toe;

hierin zal en moet er verdere verbetering komen vanuit deze Staatsmacht omdat public trust and confidence in geding schijnt te zijn!

- 1 De rechter zal ernaar streven om daadwerkelijk vonnis te wijzen op de dag die met partijen is afgesproken en de organisatie zal het vonnis gereed hebben en prompt beschikbaar stellen aan partijen;
- 2 In een rechtszaak zal de justitiabele en de advocaat zich in voldoende mate gehoord moeten voelen, omdat de wijsheid leert dat daarmee reeds het halve werk is gedaan.

De rechterlijke organisatie wordt momenteel verder klaargestoomd om met de digitale platformen CIVAR voor civiele zaken en het in ontwikkeling zijnde RISS voor strafzaken en met het nieuwe procesreglement voor civiele zaken aan goede procesbewaking te doen, zodat er niet onnodig oponthoud komt in een rechtszaak; niet aan de zijde van de rechterlijke organisatie, maar ook niet aan de zijde van de justitiabele/advocaat.

De huidige 31 rechters van het Hof hebben zich voorts gecommitteerd om tijdens een te houden workshop eind van deze maand, aan introspectie te doen ter verdere verbetering van de communicatie met en de dienstverlening aan de justitiabele en de advocaten.

In dit verband is aan de Deken gevraagd een listing te maken van knelpunten die de advocaten ervaren in de communicatie met de rechter en de rechterlijke organisatie. Dit alles zal meegenomen worden bij het verder verbeteren van de dienstverlening van de rechtspraak naar de beroepsgroep en de justitiabele toe. Het hof en zijn rechters zullen altijd hoffelijk blijven naar een ieder toe.

Voor wat betreft de communicatie naar de samenleving toe zijn de eerste schreden gezet met de persrechters die zijn aangesteld en reeds aan het werk zijn. Ook dit is een (snellere) uitvloeisel van de aanbevelingen tijdens het congres.

Nieuwe rechterlijke organisatie

President, Voorzitter DNA,

De tijd is aangebroken en zal de Strategische Beleidscommissie Modernisering en Verzelfstandiging Rechterlijke Macht, bestaande uit vertegenwoordigers van het Hof van Justitie, het Openbaar Ministerie, het Ministerie van Justitie en politie en de Orde van Advocaten, eind deze maand de nieuwe/moderne concept Organisatiewet voor de rechtspraak en het Openbaar Ministerie, aanbieden ter behandeling in DNA.

In de nieuwe opzet van de rechtspraak zal er snelrecht komen voor straf en civiele zaken van geringe omvang/impact door de alleensprekende kantonrechter, met beroepsmogelijkheden bij de rechtbank.

Voor zaken met gemiddelde en grotere impact komt er een rechtbank met enkelvoudige respectievelijk meervoudige kamers met beroepsmogelijkheden bij het Hof van Justitie tegen beslissingen van de rechtbank.

De rechtsbescherming van burgers in ambtenaren zaken en belastingzaken wordt in eerste aanleg ingebed bij de rechtbank enkelvoudige kamer met beroepsmogelijkheid bij het Hof van Justitie en de rechtsbescherming van politieke ambtsdragers wordt in eerste aanleg ingebed bij de rechtbank meervoudige kamer met beroepsmogelijkheid bij het Hof van Justitie.

Dit alles zal gelaagd aangestuurd, georganiseerd, onderhouden en bekostigd worden, daarom zal de nieuwe formatie meerdere vice-presidenten, unit-coördinatoren en teamleiders bergen en qua bedrijfsvoering geflankeerd worden door een verzelfstandigde Buro van het Hof van Justitie.

Om de nieuwe rechterlijke organisatie verder handen en voeten te geven en operationeel te doen zijn de komende jaren, is het Hof reeds geruime tijd bezig 28 nieuwe rechters op te leiden alsook nieuwe griffiers en ondersteunend personeel aan te trekken en on-the-job te trainen. Het Hof verwacht per eind 2026 op redelijke sterkte te zijn voor de implementatie van snelrecht bij het kantongerecht en de rechtbank enkelvoudig en de implementatie van meervoudige kamers voor complexe rechtszaken alsook efficiënte afdoening in hoger beroep.

Nieuw BW/Begeleidingscommissie:

Het Hof voorziet dat er zich enkele uitdagingen zullen aandienen voor wat betreft de toepassing van het Nieuw BW en nieuwe Rechtsvordering in de rechtspraak en het Hof maakt zich samen met de SOVA sterk om middels een in te stellen commissie een goede

begeleiding te bewerkstelligen gedurende een jaar. Het voorgaande impliceert een spoedige inwerkingtreding van voormelde wetten, zodat we verder aan de slag kunnen gaan met de opleidingen, implementatie en een gestroomlijnde begeleiding van de rechtspraak.

Third tier;

Tijdens het gehouden congres in verband met het 155-jarig bestaan van het Hof van Justitie is de vraag opnieuw opgeworpen of de Natie Suriname en de Surinaamse rechtspraak er niet goed aan doen om nog een mogelijkheid te ontwikkelen/creëren voor een 3^e rechtsprekende instantie waaraan de beslissingen van onze hoogste rechtsinstantie – dus het Hof van Justitie - onderworpen kunnen worden door partijen.

Dit vraagstuk zal in 2025 aan onderzoek en overleg onderworpen worden om de behoefte van de rechtspraak/rechtsgemeenschap af te tasten. Het Hof zal hier het voortouw in nemen om de mogelijkheden van een 3^e rechtsprekende instantie voor onze jurisdictie te beproeven in overleg met o.a. de SOVA, de overige Staatsmachten en the Carribbean Court of Justice en ook met deskundigen op dit gebied.

Belangrijk te vermelden dat dit vraagstuk voor Suriname belangrijk wordt, enerzijds in verband met de al jaren op handen zijnde regionalisering binnen de Carribbean Community en anderzijds met de te verwachten oil and gas investeringen in ons land.

Het onderzoek, het overleg en de tijd zullen leren of Suriname gereed is voor een 3de rechtsprekende instantie binnen onze jurisdictie en hoe deze handen en voeten te geven.

Geachte aanwezigen,

De raming van deze voorgenomen beleidsonderdelen zijn vervat in de door het Hof ingediende begrotingsbijdrage 2025. De uitvoering en bekostiging zal in goed overleg met het Departement van Financiën en Planning ter hand worden genomen in het dienstjaar 2025.

Garantie goede rechtspraak in 2025;**Geachte aanwezigen,**

Ik garandeer u mede namens mijn collegae rechters, dat de rechtspraak ook in 2025 de meest mogelijke onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit, deskundigheid en professionaliteit aan de dag zal leggen met voldoende oog en oor voor maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften en met respect voor bevoegdheden en verantwoordelijkheden van anderen. Ik spreek de verwachting uit dat dit laatste wederzijds zal zijn.

Laten we nalaten en niet in de verleiding komen om onverantwoordelijke, ongefundeerde, onjuiste en sentimentele uitspraken te doen – publiekelijk - over de rechterlijke Macht; uitspraken die de rechtsstaat en het vertrouwen daarin onnodig kunnen schaden. U, noch de gemeenschap worden daarmee gediend; integendeel kunnen deze uitspraken op termijn een boemerang-effect sorteren voor die tak van de trias politica, belast met het besturen van de Staat.

Geen enkele Staatsmacht is ondergeschikt aan een andere; laatstaan aan een politieke partij! Rechtstatelijk gelden onderling slechts de

(grond)wettelijke bevoegdheden, verantwoordelijkheden en niet in de laatste plaats, de verplichtingen, alles uit te oefenen in goed beleid en met onderlinge respect.

Ik kan hierbij niet nalaten de 17de eeuwse natuurrechtsfilosoof Hugo De Groot te citeren:

“UBI IUDICIA DIFFICIUNT, INCIPIT BELLUM”

Waar de rechtspraak moeilijk is, niet toegankelijk is, onmogelijk is of wordt.....begint de oorlog!

En ik vul Hugo de Groot aan: “dan wint de sterkste...tijdelijk, mogelijk net zolang die leeft”, of vanuit een ander ooghoek bekeken: “dan verliest een ieder uiteindelijk”

Laten we vastberaden en aanhoudend werken aan een goede rechtsstaatbeleving. Ik smeed daarbij de kracht en de wijsheid van de Opperrechter af om de rechtsstaat Suriname te begeleiden en te ondersteunen in het nieuwe zittingsjaar.

tot slot.

Ik spreek tot slot, nogmaals mijn erkentelijkheid uit aan een ieder die voor en ten behoeve van een goede rechtspraak de schouders onder het werk hebben gezet het afgelopen zittingsjaar, in het belang van de rechtsstaat en de justitiabele in het bijzonder. Laten we dit met veel meer verve doen in het nieuwe zittingsjaar.

Ik wens u allen mede namens alle rechters en de rechterlijke organisatie een goed-gecommuniceerde en tijdige rechtspraak toe, bovenal te genieten in goede gezondheid!

Met deze woorden verklaar ik het zittingsjaar van de rechtspraak 2025 voor geopend.

Paramaribo, vrijdag 4 oktober 2024

mr. I.H.M.H. Rasoelbaks

president.
